

Forsvarets seniorforbund

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 OSLO

Vår ref:393/650/1/2/17.11.2016./kob
Tidl. ref:

Høring – forslag til tre nye forskrifter til lov om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m. (forsvarsloven)

Forsvarets seniorforbund (FSF) viser til departementets brev av 22. august 2016. FSF har i høringsuttalelsen merknader til «Forskrift om militære tilsatte i Forsvarsdepartement og underliggende etater.»

Vurdering av begrepet **stilling**.

I forskriftens § 2 Tilsetting fremgår;
*Offiserer, befal, grenaderer og konstabler **tilsettes i grad** i forsvarsgren i Forsvaret*

I forskriftens § 3 Beordring fremgår;
*Militært tilsatte som beordres i **stillinger** utenfor Forsvaret.....*

I forskriftens § 4 Tilsettingsmyndighet fremgår;
*Forsvarsdepartementet konstituerer militære embetsmenn i **stilling***

Bruk av begrepet **stilling** synes å være brukt i forhold til beordring/disponering. Dette stillingsbegrepet er knyttet til Forsvarets OPL- system og stilling i denne sammenheng er derfor ikke identifiserbar i forhold til stillingsbegrepet brukt i statsforvaltningen for øvrig.

Når en bruker begrepet **tilsettes i grad** er dette også et internbegrep i Forsvaret. Stillingsbegrepet slik det er brukt synes derfor å bryte med statens generelle bestemmelser og er ikke knyttet til tilsetting/utnevning/konstituering.

FSF vil hevde at dette hverken er opplysende eller informativt for den tilsatte i forhold til rettigheter og plikter knyttet til statsforvaltningens regler på andre forvaltningsområder. FSF viser til Staten personellhåndbok kap 2 om **Tilsetting og opphør av tjeneste**, underkapittel 2.2 om **Ulike typer tilsettingsforhold**, pkt 2.2.1 om **Bruk av stillingskoder/stillingsbetegnelse**

I Hovedtariffavtalen i staten (HTA) gir en oversikt over hvilke stillingskoder og stillingsbetegnelser som kan nyttes i staten, se HTA vedlegg 1. Det er ikke adgang til å bruke andre betegnelser enn de som er avtalt mellom partene. Det er imidlertid adgang til å bruke arbeidstitler internt i virksomheten dersom dette er ønskelig.

Som det fremgår av vedlegg 1, pkt 3.5 Lønnsplaner – departementsområder – Forsvarsdepartementet
Lønnsplan 05.100 har stillingskoder for offisersgrader
Lønnsplan 05.101 har stillingskoder for befal, konstabler og grenaderer
Lønnsplan 05.128 har stillingskoder for alle militære stillinger under tjenestegjøring i internasjonale operasjoner.

Som det fremgår er tilsetting koplet til stillingskodesystemet, dvs stillingsbegrepet har en annen betydning enn slik det er brukt i utkast til forskrift. Det foreligger således en klar sammenheng mellom tilsetting og stillingskode, dvs stilling. Statens stillingskodesystem slik det brukes av statens arbeidsgivere beskriver i stor grad lønns- og ansettelsesforhold. Forsvaret bør derfor følge de samme prinsipper. FSF vil også bemerke at stillinger med SKO 1560 kadett ikke er en militær grad. FSF vil i det etter følgende vise til flere sammenhenger innenfor statsforvaltningen hvor stillingsbegrepet brukes.

Forholdet til aldersgrenser

Lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn gjelder ikke for militært tilsatte. Lovens § 1 har følgende ordlyd:

Denne lov gjelder for den som har stilling som er eller blir innlemmet i Statens pensjonskasse (eller Statsbanenes pensjonskasse) og som ikke omfattes av særlige lovbestemmelser om aldersgrenser for fastlønt militært befal.

Begrepet **stilling** er her knyttet til medlemskap i Statens pensjonskasse. Dette dreier seg om stilling i stillingskodesystemet. Det må legges til grunn at tilsvarende gjelder for militært tilsatte. Forsvarsloven har ingen beskrivelse av forholdet til tjenstepensjonsordningen, dvs Statens pensjonskasse. Det bør derfor fremgå av forskriften at stillingen (stillingens SKO) er innlemmet i Statens pensjonskasse.

Særaldersgrenser.

Særaldersgrensen for militære var tidligere nedfelt yrkesbefalsloven, som ble avløst av forsvarspersonelloven hvor særaldersgrensen var knyttet til kategorien *yrkesbefal*, dvs alle grader hadde en felles aldersgrense. Ved endringen i 2015 ble dette ikke lenger knyttet til kategorien.

Av forsvarspersonelloven § 5 tredje ledd fremgår;

Når spesielle forhold gjør det nødvendig, kan departementet forlenge tilsettingsperioden med inntil ett år om gangen for militært tilsatte som har nådd aldersgrensen på 60 år.

FSF tolker bestemmelsen begrepet *aldersgrensen* i forhold til paragrafens første ledd, dette innebærer at alt militært tilsatte med tilsetting frem til 60 år har særaldersgrense uavhengig av stilling, dvs tilsatt på «tjenestevilkår» 60 år. Tilsetting på « tjenestevilkår» 35 år kommer ikke under begrepet aldersgrense. Forsvarspersonellovens bestemmelser i § 5 er videreført i Forsvarsloven § 45 dvs tilsatt militært personell på «tjenestevilkår» 60 år.

I utkast til forskrift § 4 boksav b) fremgår;

...Myndigheten til å tilsette militært tilsatte fast til de når aldersgrensen på 60 år, kan ikke delegeres. Myndigheten til å tilsette militært tilsatte midlertidig, eller fast til de når aldersgrensen på 35 år kan delegeres.

Her knyttes begrepet aldersgrense til både 35 år og 60 år. FSF finner dette uheldig da rettigheter og plikter vil være helt forskjellig i forhold til annen lovgivning. Aldersgrense bør ikke brukes i forhold til 35 år.

FSF viser her til pensjonskasselovens § 21 hvor det fremgår;

Et medlem får alderspensjon når han helt eller delvis fratrer sin stilling ved eller etter den aldersgrense som gjelder for stillingen.

Det synes klart at en som fratrer ved oppnådd alder 35 år ikke får alderspensjon fra denne alder. Dennes pensjonsrettigheter opparbeidet som militært ansatt kommer inn under pensjonskasselovens § 23 som bl a har denne formuleringen;

Fratrer et medlem sin stilling med minst tre års tjenestetid, men uten rett til straks å få pensjon etter denne lov eller lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse, har han rett til oppsatt pensjon fra den aldersgrense som gjelder for stillingen, dog tidligst fra fylte 65 år.

For den som blir opptatt som medlem i Statens pensjonskasse etter 1.januar 1967 skal oppsatt alderspensjon utgjøre en så stor del av full pensjon som forholdet mellom opptjent tjenestetid vedkommende ville hatt fra den dag han ble medlem av Pensjonskassen og fram til aldersgrensen, dog

ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år.

Som det fremgår knyttes her stillingsbegrepet og aldersgrense sammen for å få beregnet pensjon. Tilsvarende forhold mellom den faktisk tjenestetid og den tjenestetid vedkommende ville ha fått fram til aldersgrensen gjelder også ved beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon, jf pensjonskasselovens kap 6. Tilsvarende forhold kan også gjelde for beregning av enke-enkemannspensjon samt barnepensjon.

FSF finner språk og formuleringer i forskriftsteksten på dette området ikke tilfredsstillende i forhold til å være informativ, beskrivende og gi et godt forvaltningsmessig grunnlag.

FSF foreslår at stillingsbegrepet knyttes til tilsetting, dersom det er behov for å underbygge en disponering med en annen stillingsbetydning må dette fremgå. Aldersgrense beskrevet som aldersgrense 35 år og 60 år bør erstattes med f eks «tjenestevilkår» T 35 og T 60. For å ha et entydig aldersgrensebegrep i forhold til rettigheter og plikter knyttet til pensjon foreslår FSF at begrepet aldersgrense ses opp mot stillingens (gradens) stillingskode og at alle militært tilsatte har aldersgrense 60 år.

Med vennlig hilsen
Forsvarets seniorforbund

Geir Anda
Styreleder

